

Riksorganisationen Unga Synskadade

Sandsborgsv. 44A
122 33 Enskede

Kontaktperson

Josefin Bergstrand
Politisk sekreterare
08-39 92 87 / josefin.bergstrand@ungasynskadade.se

Remissvar:

Förtydliganden av lönestöden för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga - byte av benämning på lönebidrag, utvecklingsanställning och trygghetsanställning. (Ds 2016:14)

Diarienummer:

A2016/00994/A

Sammanfattning

Riksorganisationen Unga Synskadade (US) har tagit del av remissen "Förtydliganden av lönestöden för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga - byte av benämning på lönebidrag, utvecklingsanställning och trygghetsanställning", samt deltagit på dialogmötet kring den samma den 1 juni 2016. Vi ställer oss positiva till utredningens förslag, men har också valt att i detta remissvar lyfta några perspektiv som berör själva utredningen, snarare än de förslag som framlagts.

En bredare översyn behövs

US ser ett behov av en bredare översyn av samtliga arbetsmarknadspolitiska insatser kring personer med funktionsnedsättningar i syfte att utveckla ett enklare, enhetligare och mer inkluderande stöd. En sådan översyn gjordes i den såkallade FunkA-utredningen, som tog ett helhetsgrepp över de arbetsmarknadspolitiska insatserna för personer med funktionsnedsättningar. Det resulterade i omfattande förslag för en mer inkluderande arbetsmarknad. US ställde sig bakom utredningens del- och slutbetänkanden. Tyvärr har inga av förslagen resulterat i konkreta åtgärder. Vi tycker det är synd att man nu valt att splittra de olika insatserna och göra en översyn av endast lönestöden. Vi tror att bristen på helhetstänk fortsatt kommer att begränsa gruppens möjligheter på arbetsmarknaden.

Idag är stödinsatserna för personer med funktionsnedsättningar i arbetslivet alltför splittrade och handläggningen alltför långsam för att matcha arbetsmarknadens höga tempo. Gruppen hindras också att ta kortare anställningar så som sommarjobb och vikariat när beslut drar ut på tiden. Det är av största vikt att hela insatskedjan fungerar för att öka personer med funktionsnedsättningars möjligheter att få och behålla ett arbete och att hanteringen av dessa ärenden effektiviseras genom kortare beslutsvägar och ett större fokus på individens behov. Det innefattar såväl prövning och beslut om lönestöd, som utprovning och beställning av arbetstekniska hjälpmedel och att olika slags

stöd kan kombineras i den mån det är nödvändigt, exempelvis lönestöd och stöd till personligt biträde. Det kräver ett samlat grepp kring de arbetsmarknadspolitiska insatserna för personer med funktionsnedsättningar. Vi ser också ett behov av en höjning av lönestödet för att bättre matcha dagens genomsnittslöner och ytterligare öka gruppens anställningsbarhet.

Ett grundläggande problem är den okunskap och de förutfattade meningar som råder kring personer med funktionsnedsättningar, såväl på politisk nivå som hos arbetsförmedlare och arbetsgivare. Gruppen bemöts snarare som en belastning än en resurs, och anställs inte utifrån sin kompetens utan med särskilda lösningar.

Att se individens förmåga snarare än oförmåga

US vill se ett perspektivskifte, där personer med funktionsnedsättningar ses som en lika självklar del av arbetsmarknaden som andra grupper. Så är inte fallet idag. Individens förmåga får ofta stå tillbaka för samtal om dess oförmåga. Detta reproducerar föreställningar om vad gruppen kan och inte kan och flyttar fokus från samhällets ansvar att skapa förutsättningar för anställningar på lika villkor.

Att Sverige fortsatt praktisera begreppet "nedsatt arbetsförmåga" är en käpp i hjulet i arbetet för att öka personer med funktionsnedsättnings anställningsbarhet och delaktighet på arbetsmarknaden. Något även FN:s övervakningskommitté för konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättningar kritiserat. Genom att belysa en persons oförmåga att arbeta snarare än den förmåga den skulle kunna ha med rätt stöd skapas negativa mönster av förutfattade meningar och motvilja att anställa personen. Vi tror inte heller att en utfasning av stödet är möjlig så länge begreppet "nedsatt arbetsförmåga" används. Det skapar en bild av att personen inte klarar av det arbete den har, och med den inställningen kommer få arbetsgivare erbjuda en anställning utan stöd.

US vill se en förflyttning av insatsernas fokus så att de snarare belyser hur olika slags stöd kan bidra till en så hög arbetsförmåga som möjligt. I vissa fall, exempelvis om en person blir sjuk och inte kan arbeta i samma omfattning, kan begreppet "nedsatt arbetsförmåga" vara relevant, dock inte för den som har en beständig funktionsnedsättning men kan nå en hög arbetsförmåga med rätt stöd.

Vår slutsats

Vi ställer oss positiva till att lönestödet har utretts, även om vi gärna hade sett en bredare översyn och mer långtgående förslag. Det är viktigt att få till stånd förändringar som snarast ökar personer med funktionsnedsättnings möjligheter att få och behålla ett arbete. Att lägga mindre vikt vid anställningens form bidrar till att skapa förutsättningar för ett effektivare och tydligare stöd, och vi bedömer att de förslag utredningen ger är ett steg i rätt riktning. Unga synskadade föreslår därför:

- Att utredningens förslag genomförs i sin helhet.

Enskede 2016-06-27

Linus Forsberg

Riksordförande